

LITERATURA

Wykaz Skrótów

Acta Arch. Lodz.	Acta Archaeologica Lodziensia, Łódź.
Acta Geogr. Lodz.	Acta Geographica Lodziensia, Łódź.
APolski	Archeologia Polski, Warszawa.
APolona	Archaeologia Polona, Warszawa
FAP	Fontes Archaeologici Posnanienses, Poznań.
FPP	Folia Praehistorica Posnaniensia, Poznań.
KHKM	Kwartalnik Historii Kultury Materialnej, Warszawa.
PArch.	Przegląd Archeologiczny, Poznań.
PGeogr.	Przegląd Geograficzny, Warszawa.
PMMAE, s. a.	Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, seria archeologiczna, Łódź.
Spr. Arch.	Sprawozdania Archeologiczne, Kraków.
WA	Wiadomości Archeologiczne, Warszawa.
ZOW	Z otchłani wieków, Warszawa.

- Andrzejewski M., Socha T.**, 1998, *Fosfor i jego przydatność w badaniach archeologicznych*, [w:] W. Śmigieński (red.), *Nauki przyrodnicze i fotografia lotnicza w archeologii*, Poznań, s. 57–64.
- Arrhenius O.**, 1950, *Förrhistorisk bebyggelse antydd genom kemisk analys*, Fornvännen, t. 45, s. 59–62.
- Ayala G., Canti M., Heathcote J., Sidell J., Usai R. (red.)**, 2007, *Geoarchaeology. Using earth sciences to understand the archaeological record*.
- Bagniewski Z.**, 1996, *Mezolit Pojezierza i Równiny Drawskiej*, Wrocław.
- Balcer B.**, 1983, *Wytwórczość narzędzi krzemienych w neolicie ziem Polski*, Wrocław.
- 1986, *Zagadnienie neolityzacji ziem Polski w świetle badań przemysłów krzemienych związanych z kulturami „ceramicznymi”*, APolski, t. 31, z. 1, s. 95–124.
- Balke B.**, 1975, *W sprawie przydatności metody fosforanowej do badań archeologicznych*, APolski, t. 20, z. 1, s. 161–174.
- Baraniecka M. D.**, 1980, *Geneza elementów wklęsłych powierzchni podłoża czwartorzędu na obszarze wału kujawskiego i niecki warszawskiej*, Biuletyn Instytutu Geologicznego, t. 322, s. 31–64.
- 1993, *Objaśnienia do Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 ark. Lubień Kujawski (480)*, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- 1995, *Quaternary tectonic structures of the margins of the Kujavian Ridge. Polish Lowland*, Folia Quaternaria, nr 66, s. 39–49.
- Bartkowski T., Karczewski A., Marsz A., Stankowski W., Żynda S.**, 1968, *Podział Polski północno-zachodniej na regiony fizyczno-geograficzne*, UAM, Seria Geografia, 4, s. 1–260.
- Bednarek R.**, 1991, *Wiek, geneza i stanowisko systematyczne gleb rdzawych w świetle badań paleopedologicznych w okolicach Osia (Bory Tucholskie)*, Toruń.
- Bednarek R., Jankowski M., Kwiatkowska A., Markiewicz M., Świtoniak M.**, 2004, *Zróżnicowanie zawartości fosforu w glebach w obrębie zespołu osadniczego w Kałdusie iw jego otoczeniu*, [w:] W. Chudziak (red.), *Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Kałdusie*, Toruń, s. 199–208.
- Bednarek R., Markiewicz M.**, 2007, *Zawartość fosforu w glebach jako wskaźnik dawnej działalności człowieka na wczesnośredniowiecznych grodziskach w Pokrzydowie i Gronowie (Pojezierze Chełmińsko-Do-*

- brzyńskie), E. Smolska, P. Szwarzewski (red.), *Zapisk działalności człowieka w środowisku przyrodniczym*, t. 4, Warszawa, s. 7–14.
- Bednarek R., Prusinkiewicz Z.**, 1980, *Geografia gleb*, Warszawa.
- Bednarek R., Sewerniak P., Gruba R.**, 2007, *Analiza porównawcza czarnych ziem i gleb murszastych na terenie Brodnickiego Parku Krajobrazowego*, [w:] W. Marszelewski, L. Kozłowski (red.) *Ochrona i zagospodarowanie dorzecza Drwęcy*, t. 1, Toruń, s. 19–30.
- Bielińska-Majewska A.**, 2019, *Późny paleolit w dorzeczach Dolnej Wisły i Górnej Noteci*, Toruń.
- Błaszczyk Z., Jadczyk I., Jażdżewski K.**, 1970, *Śmieły, pow. Koło*, Informator Archeologiczny: badania 1969, t. 3, s. 97–98.
- Borkowski W.**, 1987, *Neolithic and early bronze age heart-shaped arrow-heads from the Little Poland Upland*, [w:] T. Szeląg (red.), *New in Stone Age Archaeology* Archaeologia Interregionalis 8, Warszawa-Kraków, s. 147–181.
- Borkowski W., Kowalewski M.**, 1997, *Krzemienne grotty strzał z epoki brązu z terenów Mazowsza i Podlasia*, [w:] J. Lech, D. Piotrowska (red.), *Z badań nad krzemieniarstwem epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Materiały sympozjum zorganizowanego w Warszawie 20–22 października 1994 r.*, Warszawa, s. 205–214.
- 2016, *Grociki krzemienne z obszaru Mazowsza i Podlasia w świetle analizy surowcowej i technologicznej*, [w:] W. Borkowski, B. Sałacińska, S. Sałaciński (red.), *Studia nad gospodarką surowcami krzemiennymi w pradziejach*, t. 8, *Krzemień narzutowy w pradziejach*, Warszawa, s. 455–472.
- Brizova E., Roman M.**, 2015, *Disturbances of the lake-bog Holocene sediment succession as revealed by the pollen record from Wietrzychowice (SE Kujawy, central Poland)*, *Studia Quaternaria* 32, vol. 2, s. 91–97.
- Brzejszczak R., Papiernik P.**, 2017, *Zastosowanie archeologii lotniczej w poszukiwaniu grobowców kujawskich na obszarze południowych Kujaw*, *Acta Arch. Lodz.*, nr 63, s. 121–132.
- Brzeziński M.**, 2013, *Objaśnienia do Szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Izbica Kujawska (479)*, Warszawa.
- Brzeziński W., Dulnicz M., Kobyliński Z.**, 1983, *Zawartość fosforu w glebie jako wskaźnik dawnej działalności ludzkiej*, *KHKM*, t. 31, z. 3, s. 277–297.
- Budziszewski J.**, 1990, *Remarks on Methods of Studying Prehistoric Areas of Flint Exploitation*; [w:] Séronie-Vivien R., Lenoir M. (red.), *Le silex de sa genèse à l'outil*, *Actes du V Colloque international sur le Silex*, Bordeaux, 17 sept. – 2 oct. 1987, Bordeaux – Paris, *Cahiers du Quaternaire*, t. 17, s. 217–223.
- Chmielewski W.**, 1952, *Zagadnienie grobowców kujawskich w świetle ostatnich badań*, Łódź.
- Cieśla W.**, 1961, *Właściwości chemiczne czarnych ziem kujawskich na tle środowiska geograficznego*, Poznań.
- Ciuk E.**, 1980, *Mapa geologiczna Polski w skali 1:200 000, ark. Konin*, wyd. B, Warszawa.
- Ciuk E., Mańkowska A.**, 1981, *Objaśnienia do Mapy Geologicznej Polski 1:200 000, ark. Konin*, Instytut Geologiczny, Warszawa.
- Clark K.R., Gorley R. N.**, 2001, *PRIMER v5: User Manual/Tutorial*, PRIMER-E: Plymouth.
- Czebreszuk J.**, 1996, *Spółeczności Kujaw w początkach epoki brązu*, Poznań.
- 2001, *Schylek neolitu i początki epoki brązu w strefie południowo-zachodniobałtyckiej (III i początki II tys. przez Chr.)*. *Alternatywny model kultury*, Poznań.
- Czerniak L.**, 1980, *Rozwój społeczeństw kultury późnej ceramiki wstęgowej na Kujawach*, Poznań.
- 1994, *Wczesny i środkowy okres neolitu na Kujawach. 5400–3650 p.n.e.*, Poznań.
- 2017, *Zanim powstała kultura brzesko-kujawska. Przykład stanowisk 2, 3, 6 i 7 w Ludwinowie, gm. Włocławek*, [w:] A. Andrzejewski (red.), *Nie tylko krzemienie. Not only flints. Studia ofiarowane prof. Lucynie Domańskiej w 45-lecie pracy naukowo-dydaktycznej i w 70. rocznicę urodzin*, Łódź.
- Czerniak L., Koško A.**, 1993, *Z badań nad genezą rozwoju i systematyką kultury pucharów lejkowatych na Kujawach*, Poznań.
- Czerniak L., Pyzel J., Wąs M.**, 2016, *The beginnings of the Neolithic in Eastern Pomerania: a Linear Pottery culture settlement at site 13, Kościelna Jania, Smętowo Graniczne commune*, *Spr. Arch.*, t. 68, s. 193–222.

- Dadlez R. (red.)**, 1998, *Mapa tektoniczna kompleksu cechsztyńsko-mezozoicznego na Niżu Polskim 1:500 000*, Warszawa.
- Dmochowski P.**, 2002, *Metody wiórowe w mezolite północno wschodniej Wielkopolski*, mps przechowywany w IP UAM w Poznaniu.
- Domańska, L.**, 1991, *Obozowisko kultury janisławickiej w Dębach, woj. wrocławskie, stanowisko 29*, Poznań–Inowrocław.
- 1995, *Geneza krzemieniarstwa kultury pucharów lejkowatych*, Łódź.
- 2013, *Krzemieniarstwo horyzontu klasycznówi-reckiego kultury pucharów lejkowatych na Kujawach*, Łódź.
- Eidt R.**, 1973, *A rapid chemical field test for archaeological site surveying*, *American Antiquity*, t. 38, nr 2, s. 207–209.
- Gabałówna L.**, 1968, *Sprawozdanie z prac wykopaliskowych w Sarnowie, pow. Włocławek, przeprowadzonych w roku 1967 na stanowiskach 1 i 1A*, PMMAE, s.a., nr 15, s. 135–147.
- 1970, *Wyniki analizy C-14 węgla drzewnych z cmentarzyska kultury pucharów lejkowatych na stanowisku 1 w Sarnowie z grobowca 8 i niektóre problemy z nim związane (informacja wstępna)*, PMMAE, s.a., nr 17, s. 77–91.
- 1971, *Z najnowszej problematyki neolitu kujawskiego*, PMMAE, s. a, nr 18, s. 247–252.
- Gackowski A., Białowarczuk M.**, 2014, *Settlement of Danubian cultures in the area of Świecie Plateau*, *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*, vol. 9, 155–208.
- Galiński T.**, 2002, *Spółczesność mezolityczne. Osadnictwo, gospodarka, kultura ludów łowieckich w VIII-IV tysiącleciu p.n.e. na terenie Europy*, Szczecin.
- 2011, *Organizacja terytorialna osadnictwa łowców mezolitycznych. Studia na przykładzie obszaru rynny plejstoceńskiej dolnej Odry*, *APolski*, t. 46, z. 1–2, s. 89–133.
- Grygiel R.**, 2004, *Neolit i początki epoki brązu w rejonie Brześcia Kujawskiego i Osłonek, t. I, Wczesny neolit. Kultura ceramiki wstęowej rytej*, Łódź.
- 2008, *Neolit i początki epoki brązu w rejonie Brześcia Kujawskiego i Osłonek, t. II, Środkowy i późny neolit. Grupa brzesko-kujawska kultury lendzielskiej*, Łódź.
- 2016, *Neolit i początki epoki brązu w rejonie Brześcia Kujawskiego i Osłonek, t. III, Środkowy i późny neolit. Kultura pucharów lejkowatych*, Łódź.
- Guldon Z.**, 1964, *Rozmieszczenie własności ziemskiej na Kujawach w II połowie XVI w.*, *Rocznik Towarzystwa Naukowego w Toruniu*, R. 69, z. 2, s. 5–121.
- Guldon Z., Powierski J.**, 1974, *Podziały administracyjne Kujaw i ziemi dobrzyńskiej w XIII-XIV wieku*, Poznań.
- Jadczykowa I.**, 1970, *Sprawozdanie z badań prowadzonych w latach 1967 i 1968 na stanowisku 1 w Wietrzychowicach, pow. Koło*, PMMAE, s.a., nr 17, s. 125–144,
- 1971 *Sprawozdanie z końcowego etapu prac badawczych na neolitycznym cmentarzysku grobowców kujawskich w Wietrzychowicach, pow. Koło*, PMMAE, s.a., nr 18, s. 93–102
- Jażdżewski K.**, 1935, *Groby kujawskie kultury pucharów lejkowatych w m. Leśniczówka w pow. wrocławskim*, *ZOW*, R. 10, z. 2, s. 28–29.
- 1936a *Kultura pucharów lejkowatych w Polsce zachodniej i środkowej*. Poznań.
- 1936b *Groby kujawskie w Wietrzychowicach w pow. kaliskim (recte: kolskim!) (stan. 1)*, *ZOW*, R. 11, z. 3, s. 52.
- 1936c *Groby kujawskie w Obalkach w pow. kolskim (stanowisko 1)*, *ZOW*, R. 11, z. 4–5, s. 64.
- 1936d *Groby kujawskie w Lubominie Poduchowym w pow. wrocławskim (stanowisko 1)*, *ZOW*, R. 11, z. 4–5, s. 64–65.
- 1936e *Groby kujawskie kultury pucharów lejkowatych (faza starsza) w Obalkach, w pow. kolskim*, *ZOW*, R. 11, z. 8–9, s. 114
- 1936f *Nowe groby kujawskie*, *ZOW*, R. 11, z. 8–9, s. 115.
- 1936g *Groby kujawskie w Żurawicy, w pow. wrocławskim*, *ZOW*, R. 11, z. 8–9, s. 116.
- 1936h *Olbrzymi grób kujawski w Wietrzychowicach*, *ZOW*, R. 11, z. 10–11, s. 121–129.
- 1936i *Groby kujawskie w Wólce Komorowskiej, w pow. kolskim*, *ZOW*, R. 11, z. 10–11, s. 140.
- 1961, *Kultura pucharów lejkowatych (Rozważania na temat jej genezy i systematyki)*, PMMAE, s.a., nr 6, s. 73–110.
- 1970 *Wzajemny stosunek do siebie elementów północnych, południowych i zachodnich w obrębie kultury pucharów lejkowatych*, PMMAE, s.a., nr 17, s. 49–76.

- Kabaciński J.**, 2010, *Przemiany wytwórczości krzemieniarskiej społeczności kultur wstęgowych strefy wielkodołinnej Nizy Polskiego*, Poznań.
- Kabaciński J., Sobkowiak-Tabaka I.**, 2009, *Późny paleolit i mezolit basenu środkowej Warty*, Poznań.
- Kalinowska K.**, 1961, *Zanikanie jezior polodowcowych w Polsce*. PGeogr., t. 33, z. 3, s. 511–518.
- Kicka N.**, 1876, *Żale Żurawickie*, WA, t. 3, s. 79–83.
- Kittel P.**, 2008, *Geomorfologiczne cechy lokalizacji osadnictwa pradziejowego w mikroregionie leśnieńskim*, [w:] K. Walenta (red.) *Leśno i mikroregion w późnej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza*, Chojnice, s. 197–224.
- 2010, *Cechy geomorfologiczne położenia stanowisk archeologicznych na obszarze BOT KWB „Bełchatów” Złoże „Szczerców”*, [w:] T. Makiewicz, A. Wójcik, M. Ignaczak (red.) *Badania archeologiczne na terenie odkrywki „Szczerców” Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A.*, t. 7, Łódź, s. 11–32.
- 2018, *Sprawozdanie z badań powierzchniowej budowy geologicznej wybranych stanowisk w rejonie Parku Kulturowego Wietrzychowice*. (mps. w Archiwum Fundacji Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego).
- Kittel P., Jaskulski M., Nalej M.**, 2017, *Uwarunkowania geologiczne i geomorfologiczne funkcjonowania średniowiecznych grodowych zespołów osadniczych w Polsce Środkowej*. [w:] A. Andrzejewski, J. Sikora (red.), *Grodziska wczesnośredniowieczne Polski Centralnej. Archeologiczne badania nieinwazyjne z lat 2013–2016*, Łódź, s. 17–44.
- Kittel P., Sygulski M.**, 2010 *Ślady osadnictwa pradziejowego i historycznego w otoczeniu torfowiska Żabieniec*, [w:] J. Twardy, S. Żurek, J. Forysiak (red.), *Torfowisko Żabieniec: warunki naturalne, rozwój i zapis zmian paleoekologicznych w jego osadach*, s. 97–112.
- Kittel P., Tołoczko W.**, 2013, *Raport z przeprowadzenia badań geochemicznych z analizami sedymentologicznymi i geomorfologicznymi w rejonie Parku Kulturowego Wietrzychowice, gm. Izbica Kujawska, woj. kujawsko-pomorskie*, Izbica Kujawska – Łódź, (mps. w Archiwum Fundacji Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego)
- Kittel P., Tyszkowski S., Papiernik P.**, 2016, *Środowiskowe uwarunkowania lokalizacji osadnictwa ze środkowej i młodszej epoki kamienia w rejonie Parku Kulturowego Wietrzychowice*. (mps. w Archiwum Fundacji Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego).
- Kleman J.**, 1992, *The palimpsest glacial landscape in northwestern Sweden – Late Weichselian deglaciation landforms and traces of older west-centered ice sheets*, Geografiska Annaler, 74 A, 4, s. 305–325.
- Kobusiewicz M.**, 1999, *Ludy łowiecko-zbierackie północno-zachodniej Polski*, Poznań.
- Kondracki J.**, 2002, *Geografia regionalna Polski*, Warszawa.
- Koško A.**, 1981, *Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społeczeństw kultury pucharów lejkowatych*, Poznań.
- 1990, *Kultura amfor kulistych a kultura pucharów lejkowatych* [w:] A. Cofta-Broniewska (red.) *Kultura amfor kulistych w rejonie Kujaw*, Poznań, s. 87–113.
- 2000, *Osadnictwo społeczności kultury pucharów lejkowatych (grupy: wschodnia i radziejowska)*, [w:] A. Koško (red.) *Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego, t. 3, Kujawy, cz. 4, Osadnictwo kultur późnoneolitycznych oraz interstadium epok neolitu i brązu: 3900 – 1400/1300 przed Chr.*, Poznań, s. 19–133.
- Koško A., Przybył A.**, 2004, *Kultura pucharów lejkowatych*, [w:] J. Bednarczyk, A. Koško (red.), *Od długiego domu najstarszych rolników do dworu staropolskiego. Wyniki badań archeologicznych na trasach gazociągów Mogilno–Włocławek i Mogilno–Wydartowo*, Poznań, s. 235–313.
- Koško A., Szmyt M.**, 2006, *Opatowice – Wzgórze Prokopiaka, t. I (Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej I)*, Poznań.
- 2007a, *Wzgórze Prokopiaka, t. II (Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej II)*, Poznań.
- 2007b, *Opatowice – Wzgórze Prokopiaka, t. III (Studia i materiały do badań nad późnym*

- neolitem Wysoczyzny Kujawskiej III), Poznań.
- 2014, *Opatowice – Wzgórze Prokopiaka, t. VI (Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej IV)*, Poznań.
- 2015, *Opatowice – Wzgórze Prokopiaka, t. V (Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej V)*, Poznań.
- 2018, *Microhistory of the Mount Studies of 4th-3th millenium BC in Kujawy – the case of the Opatowice complex*, PMMAE, s.a., nr 47, s. 443–457.
- Kozłowski L.**, 1921, *Groby megalityczne na wschód od Odry*, Kraków.
- Kozłowski S.K.**, 1989, *Mezolit*, [w:] J. Kmiecński (red.), *Pradzieje ziem polskich*, t. 1, cz. 1, Warszawa, s. 91–111.
- Kruk J., Milisauskas S., Alexandrowicz S., Śnieszko Z.**, 1996, *Osadnictwo i zmiany środowiska naturalnego wyżyn lessowych*, Kraków.
- Kurnatowski S.**, 1968, 1968, *Osadnictwo i jego rola w kształtowaniu się krajobrazu*, Folia Quaternaria, z. 29, s. 145–160.
- 1971, *Rozwój zaludnienia Wielkopolski we wczesnym średniowieczu i jego aspekty gospodarcze*, APolski, t. 16, s. 465–482.
- Łabaz B., Kabała C.**, 2014, *Origin, properties and classification of „black earths” in Poland*, Soil Science Annual, 65(2), s. 80–90.
- Mańkowska A.**, 1981, *Mapa Geologiczna Polski w skali 1:200 000 ark. Konin*, wyd. A, Warszawa.
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000, arkusz Gromada Boniewo.*
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000, arkusz Gromada Brdów.*
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000, arkusz Gromada Izbica Kujawska.*
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000, arkusz Gromada Przedecz.*
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000, arkusz Gromada Osiecz Wielki.*
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000, arkusz Gromada Zgłowiączka.*
- Marek S.**, 1971, *Atlas: Ropo – i gazoność wału kujawskiego i obszarów przyległych na tle budowy geologicznej. Cz. I. Budowa geologiczna. Prace Geostrukturalne Instytutu Geologicznego*, Warszawa.
- Marek S., Raczyńska A.**, 1974, *Lokalne formy strukturalne Polski Środkowej*, [w:] *Budowa geologiczna Polski, t. 4, Tektonika cz. 2*, Warszawa, s. 279 – 313.
- Markiewicz M.**, 2008, *Diagnoza zasięgu oraz intensywności dawnej działalności człowieka na podstawie badań gleb na wybranych stanowiskach archeologicznych ziemi chełmińskiej*, Praca doktorska napisana w Zakładzie Gleboznawstwa, Toruń.
- Marks L., Dzierżek J., Janiszewski R., Kaczorowski J., Lindner L., Majecka A., Makos M., Szymanek M., Tołłoczko-Pasek A., Woronko B.**, 2016, *Quaternary stratigraphy and palaeogeography of Poland*, Acta Geologica Polonica, t. 66, s. 403–427.
- Marszelewski W., Ptak M., Skowron R.**, 2011, *Antropogeniczne i naturalne uwarunkowania zaniku jezior na pojezierzu wielkopolsko-kujawskim*, Soil Science Annual, 62, 2, s. 283–294.
- Młynarczyk H.**, 1982, *Materiały krzemienne z grobowców kujawskich w Sarnowie, Gaju, Leśniczówce i Wietrzychowicach*, Światowit, t. 35, s. 55–93.
- Molewski P.**, 2007, *Neotektoniczne i glacydynamiczne uwarunkowania wykształcenia plejstocenu Wysoczyzny Kujawskiej*, Toruń.
- Muzolf B., Kittel P., Muzolf P.**, 2012, *Sprawozdanie z prac badawczych na wielokulturowym kompleksie osadniczym w miejscowości Smółsk, stanowisko 2/10, gm. Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie*, [w:] S. Kadrow (red.), *Raport 2007–2008*, t. 1, Warszawa, s. 43–64.
- Narkiewicz M., Dadlez R.**, 2008, *Geologiczna regionalizacja Polski – zasady ogólne i schemat podziału w planie podkenozoicznym i podpermskim*, Przegląd Geologiczny, t. 56, nr 5, s. 391 – 397.
- Niesiołowska-Śreniowska E.**, 1982, *Materiały krzemienne z fazy AB kultury pucharów lejkowatych z grobowca 8 w Sarnowie w woj. włocławskim*, PMMAE, s.a., nr 27, s. 85–139.
- 1986, *Osada z fazy AB kultury pucharów lejkowatych na stanowisku 1A w Sarnowie, woj. włocławskie, w świetle materiałów krzemiennych i niektóre problemy z nią związane*, PMMAE, s.a., nr 30 (1983), s. 201–248.
- 1994, *Einige Probleme der frühen Trichterbecherkultur in Polen. Die Sarnowo-Style*

- und die Pikutkowo-Phase , [w:] J. Hoika and J. Meurers-Balke (red.) *Beiträge zur frühneolithischen Trichterbecherkultur im westlichen Ostseegebiet. 1. Internationales Trichterbechersymposium in Schleswig vom 4. Bis 7. März 1985*, Neumünster, s. 325–346.
- Nowak M.**, 2009, *Drugi etap neolityzacji ziem polskich*, Kraków
- Okruszko H., Piaścik H.**, 1990, *Gleby hydrogeniczne w systematyce gleb Polski*, [w:] *Charakterystyka gleb hydrogenicznych*, Olsztyn, s. 9–54.
- Papiernik P.**, 2009, *Sprawozdanie z archeologicznych badań powierzchniowych przeprowadzonych w strefie ochronnej Parku Kulturowego Wietrzychowice*, Łódź, mps. przechowywany w WUOZ w Toruniu, Delegatura we Włocławku.
- 2011, *Sprawozdanie z archeologicznych badań sondażowych na stanowisku nr 8 w miejscowości Osiecz Mały, gm. Boniewo, pow. Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie przeprowadzonych w 2012 roku*, Łódź, mps. przechowywany w WUOZ w Toruniu, Delegatura we Włocławku.
- 2012, *Sprawozdanie z archeologicznych badań wykopaliskowych na stanowisku nr 8 w miejscowości Osiecz Mały, gm. Boniewo, pow. Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie przeprowadzonych w 2012 roku*, Łódź, mps. przechowywany w WUOZ w Toruniu, Delegatura we Włocławku.
- 2013, *Sprawozdanie z archeologicznych badań wykopaliskowych na stanowisku nr 8 w miejscowości Osiecz Mały, gm. Boniewo, pow. Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie przeprowadzonych w 2013 roku*, Łódź, mps. przechowywany w WUOZ w Toruniu, Delegatura we Włocławku.
- 2016, *Materiały krzemienne kultury pucharów lejkowatych z rejonu Brześcia Kujawskiego i Osłonek*, [w:] R. Grygiel (red.), *Neolit i początki epoki brązu w rejonie Brześcia Kujawskiego i Osłonek*, t. III, *Środkowy i późny neolit. Kultura pucharów lejkowatych*, Łódź, s. 597–751.
- 2016a, *Grobowce kujawskie w Wietrzychowicach i Gaju. Osiedlenia lat badań archeologicznych*, *Zapiski kujawsko-dobrzyńskie*, R. 2015, t. 30: *Osadnictwo i demografia na Kujawach wschodnich i w Ziemi dobrzyńskiej*, s. 13–30.
- 2016b, *Materiały krzemienne*, [w:] W. Siciński, D. K. Płaza, P. Papiernik, *Ratownicze badania archeologiczne na stanowisku 10 w Kruszyźnie, pow. Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie (trasa autostrady A-1)*, *Via Archaeologica Lodziensis*, t. 6, Łódź, s. 137–199
- Papiernik P., Brzejszczak R.**, 2018, *Osadnictwo kultury pucharów lejkowatych*, [w:] P. Papiernik, D. K. Płaza, *Od epoki kamienia do współczesności. Badania archeologiczne w Redczu Krukowym na Kujawach*, t. 1, Łódź, s. 171–286, t. 2, s. 71–205.
- Papiernik P., Brzejszczak R., Płaza D. K., Wicha J., Wroniecki P.**, 2020, *In search of lost heritage: non-invasive exploration of the monumental Funnel Beaker culture long barrows in the region of Wietrzychowice in central Poland*, [w:] A. B. Gebauer, L. Sorensen, A. Teather, A. C. Valera (red.), *Monumentalising life in the neolithic. Narratives of changes and continuity*, Oxford & Philadelphia, s. 185–194.
- Papiernik P., Kittel P., Płaza D. K., Wicha J.**, 2018, *The settlement of the Funnel Beaker culture in the region of Wietrzychowice (district of Izbica Kujawska, province of Kuyavia-Pomerania) in the light of the research carried out from 2009 to 2016*, *PMMAE*, s.a., nr 47, s. 203–219
- Papiernik P., Płaza D. K.**, 2017, *Park Kulturowy Wietrzychowice na europejskim szlaku megalitów*, Łódź.
- Papiernik P., Płaza D. K., Wicha J.**, 2017, *Osadnictwo kultury ceramiki wstęgowej rytej na terenie Pojezierza Kujawskiego w świetle weryfikacyjnych badań powierzchniowych wykonanych w ramach programu „Źródła archeologiczne w rejonie Parku Kulturowego Wietrzychowice”*, [w:] *Nowe dane do badań epoki kamienia*, *Acta Arch. Lodz.*, nr 63, s. 95–111.
- 2018, *Excavations of the Kuyavian megalithic long barrow no 2 of the Funnel Beaker Culture, situated on site 1 at Gaj, commune of Izbica Kujawska, province of Kuyavia-Pomerania*, *PMMAE*, s.a., nr 47, s. 443–457.
- Papiernik P., Wicha J.**, 2016, *Sprawozdanie z archeologicznych badań ratowniczo-weryfikacyjnych na stanowisku nr 5 w miejscowości Lubomin, gm. Boniewo, pow. Włocławek*,

- woj. kujawsko-pomorskie, przeprowadzonych w 2016 roku, Łódź, mps. przechowywany w WUOZ w Toruniu, Delegatura we Włocławku.
- 2018, *Materiały krzemienne*, [w:] P. Papiernik, D. K. Płaza, *Od epoki kamienia do współczesności. Badania archeologiczne w Redczu Krukowym na Kujawach*, t. 1, Łódź, s. 311–398, t. 2, s. 227–344.
- Pelisiak A.**, 2002, *Organizacja wewnętrzna osad ludności kultury pucharów lejkowatych. Dobroń, stan. 1, Polska środkowa, Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego*, t. 23, s. 55–120.
- 2003, *Osadnictwo. Gospodarka. Społeczeństwo. Studia nad kulturą pucharów lejkowatych na Niżu polskim*, Rzeszów.
- Piaścik H., Gotkiewicz J.**, 2004, *Przeobrażenia odwodnionych gleb torfowych jako przyczyna ich degradacji*, *Soil Science Annual*, 60(2), s. 331–338.
- Płaza D. K.**, 2015, *Mezolit na Kujawach*, mps pracy doktorskiej w archiwum MAiE w Łodzi.
- 2018, *Osadnictwo mezolityczne*, [w:] P. Papiernik, D. K. Płaza, *Od epoki kamienia do współczesności. Badania archeologiczne w Redczu Krukowym na Kujawach*, t. 1, Łódź, s. 69–160, t. 2, s. 33–60.
- Płaza D., Wicha J., Papiernik P.**, 2017, *Final paleolithic sites in Kuyavia*, *Acta Arch. Lodz.*, nr 63, s. 29–38
- Pracki M., Bazela K.**, 2018, *Niemieckie fortyfikacje polowe 1944. Włocławek, Kujawy Wschodnie i Ziemia Dobrzyńska – przewodnik, Osiecinie-Wielgie*.
- Przybył A.**, 2009, *Społeczności późnoneolitycznej kultury pucharów lejkowatych na Kujawach: problem wpływów z kręgu kultury badeńskiej*, Poznań.
- 2015, *The Baden Complex and the Funnel Beaker Culture in the Polish Lowlands. The Problem of “Lowland Badenization”*, [w:] *The Baden Culture around the Western Carpathians*, Kraków, s. 471–494.
- PTG (Polskie Towarzystwo Gleboznawcze)**, 2008, *Klasyfikacja uziarnienia gleb i utworów mineralnych*, *Soil Science Annual*, 60(2), s. 5–16.
- PTG (Polskie Towarzystwo Gleboznawcze)**, 2019, *Systematyka gleb Polski*, wyd. 6, Wrocław-Warszawa.
- Pyzel J.**, 2001, *Naczynie mieszkwate kultury ceramiki wstęgowej rytej z Żegotek, gm. Strzelno, woj. kujawsko-pomorskie, stan. 2*, *Spr. Arch.*, t. 53 s. 99–109.
- 2010, *Historia osadnictwa społeczności kultury ceramiki wstęgowej rytej na Kujawach*, Gdańsk.
- 2010b, *Preliminary results of large scale emergency excavations in Ludwinowo 7, comm. Włocławek. New research on the Linear Pottery Culture in Kuyavia*, [w:] *Siedlungsstruktur und Kulturwandel in der Bandkeramik*, Leipzig, s. 160–166.
- 2019, *Ludwinowo, stanowisko 7: osada neolityczna na Kujawach*, Gdańsk.
- Roman M.**, 2003, *Rozwój rzeźby plejstoczeńskiej okolic Gostynina*, *Acta Geogr. Lodz.*, nr 84.
- 2010, *Rekonstrukcja lobu płockiego podczas ostatniego zlodowacenia*, *Acta Geogr. Lodz.*, nr 96, s. 171.
- 2012, *Rzeźba palimpsestowa w krajobrazie polodowcowym na przykładzie wzgórza morenowego Izbicy Kujawskiej*, *Acta Geogr. Lodz.*, nr 100, s. 147–159.
- 2019, *Ice-flow directions of the last Scandinavian Ice Sheet in central Poland*, *Quaternary International*, 501, Part A, s. 4–20.
- Rybicka M.**, 1995, *Przemiany kulturowe i osadnicze w III tys. przed Chr. na Kujawach. Kultura pucharów lejkowatych i amfor kulistych na Pagórach Radziejowskich*, Łódź.
- 2004, *Kultura pucharów lejkowatych na Pojezierzu Gostynińskim. Chronologia, osadnictwo, gospodarka*, Łęczyca.
- Rzepecki S.**, 2003, *Środkowoneolityczne znalezione talerzy na Niżu Polskim*, *FPP*, t. 10/11 s. 21–45.
- 2004, *Społeczności środkowoneolitycznej kultury pucharów lejkowatych na Kujawach*, Poznań.
- 2011, *U źródeł megalityzmu w kulturze pucharów lejkowatych*, Łódź.
- 2014, *Wilkostowo 23/24. Neolityczny kompleks osadniczy*, Łódź.
- 2015, *Neighbours. The tanaology of the Middle Neolithic societies in Kuyavia (ca 4400 – 3650 BC)*, *Spr. Arch.*, t. 67, s. 277–300.
- Schild R.**, 1975, *Późny paleolit*, [w:] *Prahistoria ziem polskich*, t. I, *Paleolit i mezolit*, Wrocław-Warszawa-Kraków, s. 159–339.
- Schild R., Marczak M., Królik H.**, 1975, *Późny mezolit. Próba wieloaspektowej analizy*

- otwartych stanowisk piaskowych, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk.
- Siciński W., Płaza D. K., Papiernik P.**, 2016, *Ratownicze badania archeologiczne na stanowisku 10 w Kruszynie, pow. Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie (trasa autostrady A-1)*, *Via Archaeologica Lodziensis*, t. 6, Łódź.
- Sikora J., Kittel P., Wroniecki P.**, 2015a, *Nieinwazyjne badania grodzisk wczesnośredniowiecznych Polski Centralnej i ich zaplecza osadniczego: Chełmo, Rękoraj, Rozprza, Stare Skoszewy, Szydłów*, *PMMAE*, s.a. , nr 46, (2013–2015), s. 257–300.
- 2015b *From a point on the map to a shape in the landscape. Non-invasive verification of medieval ring-forts in Central Poland: Rozprza case study*, *APolona*, vol. 15, s. 510–514.
- 2017, *Metodyka prac nieinwazyjnych podjętych w latach 2013–2016*, [w:] A. Andrzejewski, J. Sikora (red.) *Grodziska wczesnośredniowieczne Polski Centralnej. Archeologiczne badania nieinwazyjne z lat 2013–2016*, s. 45–66.
- Skompski S.**, 1969, *Stratygrafia osadów czwartorzędowych wschodniej części Kotliny Płockiej*, *Biuletyn Instytutu Geologicznego*, t. 220, s. 175–258.
- Szmyt M.**, 1990, *Z prac nad atlasem kujawskiej aglomeracji kultury amfor kulistych*, [w:] A. Cofta-Broniewska (red.) *Kultura amfor kulistych w rejonie Kujaw*, Poznań, s. 285–300.
- 1996, *Spółeczności kultury amfor kulistych na Kujawach*, Poznań.
- Świtoniak M.**, 2007, *Ocena wartości ekologicznej gleb o dwudzielnym uziarnieniu w aspekcie zrównoważonego gospodarowania obszarami leśnymi Brodnickiego Parku Krajobrazowego*, [w:] W. Marszelewski, L. Kozłowski (red.) *Ochrona i zagospodarowanie dorzecza Drwęcy*, T. 1, Toruń, s. 335–344.
- Świtoniak M., Mroczek P., Bednarek R.**, 2016, *Luvisols or Cambisols? Micromorphological study of soil truncation in young morainic landscapes – Case study: Brodnica and Chełmno Lake Districts (North Poland)*, *Catena*, 137, s. 583–595.
- Ter Braak C. J. F., Šmilauer P.**, 2002, *CANOCO Reference manual and CanoDraw for Windows User's guide: Software for Canonical Community Ordination (version 4.5). Microcomputer Power.*
- Tetzlaff W.**, 1961, *Grobowce kultury pucharów lejkowatych ze Zberzynka, pow. Konin i Obalek, pow. Koło*, *FAP*, t. 12, s. 40–47.
- Wąs M.**, 2005, *Technologia krzemieniarstwa kultury janisławickiej*, *Monografie IA UŁ*, t. 3, Łódź.
- Wiślański T.**, 1963, *Próba wyświetlenia genezy tzw. kultury amfor kulistych*, *APolski*, t. 9, s. 222–246.
- 1966, *Kultura amfor kulistych w Polsce północno – zachodniej*, Wrocław – Warszawa – Kraków.
- 1979, *Kształtowanie się miejscowych kultur rolniczo-hodowlanych. Plemiona kultury pucharów lejkowatych*, [w:] W. Hensel, T. Wiślański (red.), *Prahistoria Ziemi Polskich*, t. 2, *Neolit*, Wrocław, s. 165–260.
- Wiśniewski M., Kotlewski L., red.**, 2013, *Archeologia autostrady. Badania archeologiczne w pasie budowy Autostrady A1 w granicach województwa kujawsko-pomorskiego. Katalog zabytków*, Bydgoszcz.
- Witek T.**, 1973, *Mapy glebowo-rolnicze oraz kierunki ich wykorzystania*, Puławy.
- Wojciechowski W.**, 1989, *Band Pottery Culture. Skoroszowice*, *PArch.*, t. 36, s. 222–224.
- Virchow R.**, 1880, (Erckert) *Ausgrabungen in Cujavien*, *Verhandlungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte*, s. 314–329, Berlin.
- Zakościelna A.**, 1996, *Krzemieniarstwo kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej*, Lublin.
- Zápotocka M.**, 1970, *Die Stichbandkeramik in Böhmen und in Mitteleuropa*, (w:) *Die Anfänge des Neolithikums von bis Nordeuropa, Fundamenta*, Reihe A, Bd. 3, Köln–Wien.
- 2007, *Die Entstehung und Ausbreitung der Kultur mit Stichbandkeramik in Mitteleuropa*, [w:] J. K. Kozłowski, P. Raczyk (red.), *The Lengyel, Polgar and related cultures in the Middle/Late Neolithic in Central Europe*, Kraków, s. 199–215.
- ŹRÓDŁA INTERNETOWE:**
 Bank Danych o Lasach 2020 – <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
 Geoportal 2020 – <https://mapy.geoportal.gov.pl/>
 Geoportal Powiatu Włocławskiego 2020 – <https://wloclawek.geoportal2.pl/>